

Rafał Leśniczak

Sprawozdanie z konferencji naukowej organizowanej z okazji 25-lecia istnienia studiów dziennikarskich na Wydziale Teologicznym UKSW, 25 października 2017 r.

Łódzkie Studia Teologiczne 26/4, 214-216

2017

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

ekspertów, polityków i urzędników – ekspozycja stanowisk pro et contra w polskim dyskursie prasowym, dr Kamila Kamińska-Chełminiak (Uniwersytet Warszawski) – *Stefana Kisielewskiego rozbrat z „Tygodnikiem Powszechnym”*, dr Katarzyna Drąg (Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie) – *Dyskusja o profesjonalizmie dziennikarskim. Reminiscencje z końca XIX stulecia*, dr Tadeusz Sznajderski (Uniwersytet Gdański) – *Jean Buadrillarda charakterystyka społeczeństwa i kultury*, dr Dominik Chomik (Uniwersytet Gdański) – *Odbiorca a antyklerykalizm medialny. Przypadek portalu Fakt24.pl*, dr Anna Lusińska (Uniwersytet Gdański) – *Rola mediów w procesie kształtowania postaw widowni wobec obrazów przemocy na przykładzie wybranych seriali emitowanych na kanale HBO*, dr Karolina Aszyk (Uniwersytet Gdański) – *Niezmiennosc struktur utworów Harry’ego Collahana – schematyzm czy kreatywnosc*, dr hab. Tomasz Gackowski (Uniwersytet Warszawski) – *Czy widzieć znaczy rozumieć? Memy krymskie w oczach dwóch pokoleń*, dr hab. Agata Brajerska-Mazur (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej) – *Lojalność w pracy tłumacza*, dr Magdalena Wojcik-Jurkiewicz (Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach) – *Imperatyw społecznej odpowiedzialności w mediach*.

Konferencję zamknęło podsumowanie dokonane przez prof. UG dr hab. Annę Ryłko-Kurpiewską oraz prof. dr hab. Iwonę Hofman, w którym podkreślono wysoką wartość merytoryczną referatów i dyskusji, klimat wzajemnej życzliwości oraz dalsze perspektywy współpracy polskich ośrodków medialno-znawczych. Następną konferencją z cyklu *Media – Biznes – Kultura* została zaplanowana na 2019 r.

ks. Rafał Leśniczak

Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie

SPRAWOZDANIE Z KONFERENCJI NAUKOWEJ ORGANIZOWANEJ Z OKAZJI 25-LECIA ISTNIENIA STUDIÓW DZIENNIKARSKICH NA WYDZIALE TEOLOGICZNYM UKSW 25 października 2017 r.

Instytut Edukacji Medialnej i Dziennikarstwa Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie (IEMiD) był organizatorem specjalnej konferencji naukowej z okazji 25-lecia studiów dziennikarskich na Wydziale Teologicznym, która odbyła się 25 października 2017 r. w auli Jana Pawła II kampusu UKSW przy ul. Dewajtis 5. Główne tematy konferencji obejmowały teologię środków społecznego przekazu w naukach o mediach oraz tożsamość studiów medialno-znawczych na Wydziale Teologicznym UKSW w Warszawie.

Konferencję poprzedziła, 24 października 2017 r. na Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego, uroczystość wręczenia doktoratu *honoris causa* w zakresie teologii środków społecznego przekazu o. Federico Lombardiemu, długoletniemu dyrektorowi Biura Prasowego Stolicy Apostolskiej, za wiarygodne zaangażowanie w komunikacji społecznej trzech papieży i Kościoła. Następca legendarnego rzecznika papieża Jana Pawła II, Joaquína Navarro-Vallsa, kierował Watykańskim Radiem i Ośrodkiem Telewizyjnym. Ojciec Lombardi pełni aktualnie obowiązki prezesa zarządu Fundacji Watykańskiej Joseph Ratzinger – Benedykt XVI, która wspiera badania nad myślą tego wybitnego niemieckiego teologa. Oprócz warszawskiej uczelni włoski Jezuita otrzymał już trzy akademickie tytuły honorowe: Uniwersytetów w Toronto, w Salamance i Papieskiego Uniwersytetu Salezjańskiego w Rzymie. Laudację z okazji nadania mu honorowego wyróżnienia jezuita wygłosił prof. dr hab. Jerzy Olędzki. Dyrektor Instytutu Edukacji Medialnej i Dziennikarstwa wskazał przykłady medialnego posługiwania Kościołowi przez o. Federica Lombardiego, jego osobistą wiedzę, kompetencje i osiągnięcia w zakresie zarządzania komunikacją centralnych instytucji Kościoła i trzech papieży, które uzasadniają przyznane wyróżnienie. Ponadto prof. Olędzki zauważył, że o. Lombardi wykazuje

głębokie poszanowanie kultury dialogu, pokoju, szacunku dla wszystkich ludzi, przy niezwyklej indywidualnej skromności. Szczegółową analizę działalności o. Lombardiego przedstawili w rzetelnie udokumentowanych recenzjach prof. dr hab. Janusz Adamowski z Uniwersytetu Warszawskiego oraz prof. dr hab. Karol Klauza z Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego. Recenzenci wykazali, że wieloletni rzecznik papieża spełnia wszystkie kryteria wymagane do nadania mu tytułu doktora *honoris causa* UKSW w Warszawie.

Obszar tematyczny konferencji naukowej, odnoszący się do wzajemnych powiązań wybranych zagadnień nauk teologicznych i nauk o mediach, zgromadził liczne grono medioznawców, socjologów, politologów, teologów i ekspertów, podejmujących badania naukowe z obszaru nauk o mediach i komunikacji społecznej. Ogółem w październikowym spotkaniu naukowym wzięło udział blisko 30 prelegentów. Program konferencji obejmował dwa panele główne. Pierwsza sesja zatytułowana *Teologia środków społecznego przekazu w naukach o mediach* rozpoczęła się otwarciem konferencji, której dokonali dziekan Wydziału Teologicznego UKSW ks. prof. dr hab. Piotr Tomasiak oraz dyrektor Instytutu Edukacji Medialnej i Dziennikarstwa prof. dr hab. Jerzy Olędzki. Następnie wygłoszono siedem referatów.

Pierwszy referat panelu głównego, zatytułowany *Podstawowe wartości w komunikowaniu (Valori centrali nella comunicazione)*, zaprezentował dr h.c. mult. Federico Lombardi SJ. Jezuita zwrócił uwagę na szczególne znaczenie podstawowych wartości etycznych w komunikowaniu. Ojciec Lombardi podzielił się swoimi doświadczeniami dziennikarskimi, które związane były z nieprzerwaną pracą w mediach od 1973 r. oraz wskazał przyczyny, które powinny motywować młodzież akademicką w zaangażowanie w procesy komunikowania. Jezuita podkreślił i omówił szanse oraz zagrożenia związane z procesem komunikacji (kultura spotkania – kultura konfrontacji, komunikowanie dla prawdy, dobra i piękna – wykorzystywanie komunikowania dla szerzenia antywartości). Zdaniem o. Lombardiego horyzont etyczny komunikowania ma pierwszeństwo przed rozwojem nowych technologii, stąd szczególnie cennym jest umiejscowienie Instytutu Edukacji Medialnej i Dziennikarstwa na Wydziale Teologicznym.

Ksiądz prof. WSliZ dr hab. Andrzej Adamski w swojej prezentacji *Początki, ewolucja i rozwój badań naukowych oraz kształcenia dziennikarskiego na Wydziale Teologicznym UKSW w Warszawie (1992–2017)* zaprezentował m.in. misję, historię powstania IEMiD, sylwetkę ks. prof. Antoniego Lewka – założyciela Instytutu, specyfikę studiów, bazę dydaktyczną, czasopisma naukowe wydawane przez Instytut. Przypomniął, że ks. prof. Lewek uznał, że połączenie przedmiotów z obszaru teologii wraz z profesjonalnym dziennikarstwem będzie odpowiedzią na potrzeby współczesnego człowieka. Ksiądz prof. Adamski zacytował również ostatni wywiad, jakiego udzielił przed śmiercią założyciel Instytutu. Ksiądz Lewek powiedział wtedy, że głównym motywem podjęcia działań zmierzających do wzbogacenia programu nauczania w IEMiD było wyjście naprzeciw oczekiwaniom i potrzebom studentów – świeccy teologowie mieli ogromne trudności ze znalezieniem pracy. Od 2013 r. Instytut składa się z pięciu katedr, od tegoż roku Wydział Teologiczny UKSW otrzymał uprawnienia do prowadzenia studiów II stopnia o profilu ogólnoakademickim na kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna. Referat prof. dr hab. Janusza Adamowskiego *Nauczanie dziennikarstwa w Polsce w kontekście teologii* odniósł się do zagadnień historii dziennikarstwa w Polsce. Otwartość profesji nie powinna oznaczać, zdaniem Dziekana Wydziału Dziennikarstwa, Informacji i Bibliologii Uniwersytetu Warszawskiego, rezygnacji z poziomu kształcenia. Profesor Adamowski podjął temat obniżania się jakości szkół dziennikarskich po 1989 r. oraz wymagań, które powinny być stawiane ośrodkom akademickim przygotowujących przyszłych adeptów do pracy w mediach. Jego zdaniem, teologia może pomóc w kształtowaniu zasad etycznych i charakteru dziennikarza. Profesor dr hab. Iwona Hofman w referacie zatytułowanym *Teologia środków społecznego przekazu a paradygmat nauk o mediach* zwróciła uwagę na potrzebę spoglądania na media jako na podmioty nośników wartości w kontekście teologii. Zdaniem Dziekana Wydziału Politologii UMCS w Lublinie, w teologii mediów należałoby eksponować moralny i etyczny charakter mediów. Profesor dr hab. Teresa Sasińska-Klas z Uniwersytetu Jagiellońskiego zaprezentowała referat *Wyzwania teoretyczne w naukach o mediach: casus teologii środków społecznego przekazu*, którym zwróciła uwagę na nową dyscyplinę – nauki o mediach. Ma ona już swój zakres, język i metodę, czyli spełnia warunki konieczne nowej dyscypliny

wiedzy. Zdaniem prof. Sasińskiej-Klas, zważywszy, że instrumentarium nauk o mediach ulega rozbudowie, istnieje możliwość w przyszłości pojawienia się subdyscypliny teologii mediów i komunikacji. Profesor odwołała się przy tym do badań nad interdyscyplinarnym charakterem teologii mediów prowadzonych przez ks. prof. Andrzeja Adamskiego i prof. Grzegorza Łęcickiego, zaprezentowanych na łamach „Studiów Medioznawczych”². W opinii prof. Sasińskiej-Klas interdyscyplinarny charakter badań nad mediami może pogłębić analizę fenomenu komunikacji międzyludzkiej. Ponadto, zdaniem Pani Profesor, w kontekście dynamicznego rozwoju mediów cyfrowych, wymaga refleksji proces mediatyzacji religii. Profesor dr hab. Karol Klauza z Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego przedstawił referat: *Orientamenti Stolicy Apostolskiej z 1986 r. wciąż aktualny fundament medioznawczy*, w którym przypomniał o trosce Kościoła Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego o formację przyszłych kapłanów odnoszącą się do środków komunikowania społecznego. Wskazał też osiągnięcia naukowe katolickich ośrodków akademickich związanych z dziennikarstwem oraz kościelnych instytucji korzystających z tychże osiągnięć (m.in. Katolicka Agencja Informacyjna). Książd prof. dr hab. Michał Drożdż z Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w referacie *Teologiczne inspiracje w etyce mediów – 50 lat troski Kościoła o etyczność mediów* wskazał merytoryczne inspiracje etyki mediów. Zwrócił uwagę na wieloaspektową troskę Kościoła katolickiego o media (m.in. troskę o nową kulturę medialną, troskę o etyczność mediów, troskę o dialog w mediach, troskę o wychowanie i edukację medialną, troskę o duchowość człowieka w świecie mediów, troskę o ludzi sumienia w mediach, troskę o formację sumienia).

Druga sesja, zatytułowana *Tożsamość studiów medioznawczych na Wydziale Teologicznym*, stanowiła prezentację profilu poszczególnych katedr działających w ramach IEMiD: Katedra Teologii Środków Społecznego Przekazu; Katedra Edukacji Medialnej i Języka Mediów; Katedra Teorii, Aksjologii i Prawa Mediów; Katedra Public Relations i Komunikacji Marketingowej; Katedra Internetu i Komunikacji Cyfrowej.

Konferencję naukową zakończyła dyskusja panelowa *Czy istnieją aksjomaty teologii środków społecznego przekazu w naukach o mediach?*, którą poprowadzili: prof. dr hab. Marek Jabłonowski (Centralna Komisja do Spraw Stopni i Tytułów), prof. dr hab. Tomasz Goban-Klas (Wyższa Szkoła Informatyki i Zarządzania z siedzibą w Rzeszowie) oraz prof. dr hab. Jerzy Olędzki. Prelegenci uznali, że jest jeszcze zbyt wcześnie, by w pełni odpowiedzieć na wyżej postawione pytanie, ponieważ paradygmat nauk o mediach dynamicznie rozwija się i zmienia. Potrzeba zatem czasu, by doprecyzować właściwie miejsce teologii środków społecznego przekazu pośród dziedzin i dyscyplin naukowych. Konferencję zamknęło podsumowanie dokonane przez prof. Jerzego Olędzkiego, który wyraził wdzięczność prelegentom i uczestnikom konferencji za udział w uroczystościach jubileuszowych Instytutu Edukacji Medialnej i Dziennikarstwa UKSW w Warszawie.

ks. Rafał Leśniczak

Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie

² Chodzi o następujące artykuły naukowe: A. Adamski, G. Łęcicki, *Teologia i nauki o mediach: interdyscyplinarność jako płaszczyzna wspólnej refleksji naukowej o środkach społecznego przekazu*, „Studia Medioznawcze”, nr 1 (64) 2016, s. 11–19; A. Adamski, G. Łęcicki, *Teologia mediów i komunikacji – na styku nauk o mediach oraz nauk teologicznych*, *Studia Medioznawcze*, nr 2 (65) 2016, s. 11–20.